

Jaarverslag 2019

Landelijk Expertisecentrum BrandweerBRZO

Arnhem/Spijkenisse, 29 februari 2020
Landelijk Expertisecentrum BrandweerBRZO

drs. E.J. (Erwin) de Bruin
drs. ing. J.A (Jan) Meinster
mr. A.H.M. (Mieke) van Alphen
drs. S.F.M. (Sjoerd) Wartna

www.ifv.nl/kennisplein/brandweerbrzo

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	3
1. Inleiding.....	4
2. Doelstelling en resultaten van het LEC BrandweerBRZO	4
2.1 Management/bedrijfsvoering	4
2.2 Ondersteuning Brzo-uitvoering en -advisering	4
2.3 Kennisontwikkeling, kennisdeling en kennisborging	5
2.4 Beleidsontwikkeling en –ondersteuning.....	7
2.5 Projecten 2019	8
2.5.1 Begeleiden inspectiethema ‘ageing passieve brandbeveiliging’	8
2.5.2 Implementatie ‘Werkwijzer bedrijfsbrandweren 2019’	9
2.5.3 Actualisatie BrandweerBRZO Scenarioboek	9
2.5.4 Fluorvrij schuimvormend middel.....	9
2.5.5 Advisering Omgevingswet.....	10
3. Doorloop 2019 en doorkijk projecten en werkzaamheden 2020	11
4. Contactinformatie	12
Bijlage 1: Achtergrond van het LEC BrandweerBRZO	13
Bijlage 2: Organisatie van het LEC BrandweerBRZO	14
Bijlage 3: Verklaring gebruikte afkortingen	15

Coverfoto: Megin Zondervan ©

Managementsamenvatting

Het domein industriële veiligheid is volop in beweging en uit dit jaarverslag komt naar voren dat wij als LEC-BrandweerBRZO hierbij op meerdere thema's intensief betrokken zijn.

We blijven een actieve rol spelen in de ontwikkeling van wet en regelgeving vallend onder de Omgevingswet. Daarbij ligt bij ons natuurlijk de nadruk op de benodigde spelregels om te komen tot een veilige leefomgeving waarin ook onze hulpverleners adequaat en veilig kunnen optreden.

Daarvoor hebben we intensief contact met betrokken ministeries en onze achterbanvertegenwoordiging in de Brandweer Nederland consultatiegroep 'Omgevingswet'.

Daarnaast hebben we wederom ook op inhoudelijke thema's stappen gezet die het werk van de veiligheidsregio's op het domein industriële veiligheid ondersteunt.

Dit doen we zowel in multidisciplinair verband via Brzo+ projecten als monodisciplinair via de ontwikkeling van werkwijzers en factsheets. We hebben onze schouders er in 2019 weer onder gezet wat heeft geleid tot mooie resultaten waar we trots op mogen zijn. Het inspectiethema 'ageing van passieve brandbeveiliging' is bij 180 bedrijven uitgevoerd en de Werkwijzer Bedrijfsbrandweren is afgerond en gepubliceerd.

De inzet op wet en regelgeving onderliggend aan de Omgevingswet en onze betrokkenheid op een aantal internationale thema's (PFAS & Deerpark) heeft er wel toe geleid dat het project 'scenarioboek' naar 2020 is uitgesteld. Juist in dit project was voorzien dat we met behulp van externe expertise de benodigde kwaliteitsslag zouden maken. De reservering voor inhuur van deze externe deskundigen is dan ook niet nodig gebleken wat heeft geleid tot een onderbesteding op het toegekende subsidiebudget van 2019. We zullen een verzoek naar onze subsidieverstrekker versturen of een gedeelte van deze onderbesteding voor dit uitgestelde project in 2020 gebruikt kan worden.

Ik wil een ieder bedanken voor de geleverde inzet en prestaties die in 2019 zijn neergezet. Het stafbureau LEC BrandweerBRZO levert een belangrijke bijdrage maar had dit niet kunnen doen zonder de inzet van ons netwerk industriële veiligheid en andere deskundigen uit het land.

Drs. E.J. de Bruin

Programmamanager LEC BrandweerBRZO

1. Inleiding

Dit jaarverslag geeft inzicht in de activiteiten die het Landelijk Expertisecentrum (LEC) BrandweerBRZO in 2019 heeft ondernomen en de resultaten en producten die het LEC BrandweerBRZO heeft opgeleverd. Deze resultaten worden in de volgende hoofdstukken verder uitgewerkt. De rapportage en verantwoording van het programma Impuls omgevingsveiligheid (IOV) vindt separaat plaats.

2. Doelstelling en resultaten van het LEC BrandweerBRZO

De doelstelling van het Landelijk expertisecentrum (LEC) BrandweerBRZO is als netwerkorganisatie te zorgen dat de kwaliteit van de uitvoering van Brzo-taken van de veiligheidsregio's op een hoger peil wordt gebracht door kennis te bundelen, toegankelijk te maken, door uniformering te stimuleren en versnippering tegen te gaan.

Deze doelstelling is ondergebracht in onderstaande drie resultaatgebieden:

- ondersteuning Brzo-uitvoering
- kennisontwikkeling, kennisdeling en kennisborging en
- beleidsontwikkeling en –ondersteuning.

Dit willen wij bereiken door:

1. de samenwerking tussen veiligheidsregio's op het totale palet van industriële (brand)veiligheid te verdiepen
2. de samenhang binnen en tussen bestaande netwerken te verbeteren.

2.1 Management/bedrijfsvoering

Het LEC BrandweerBRZO is een samenwerkingsverband tussen de VRR en het IFV. De uitvoering van het jaarprogramma is een gedeelde verantwoordelijkheid. In bijlage 2 is de **organisatiestructuur** weergegeven.

2.2 Ondersteuning Brzo-uitvoering en -advisering

Het LEC BrandweerBRZO voerde binnen dit resultaatgebied in 2019 o.a. de volgende reguliere taken uit:

- In afstemming met onze coördinatoren deelnemen aan besluitvorming in het BRZO+ directeurenoverleg, managementoverleg en kernteamoverleg. Resultaten hiervan worden gedeeld met de zes Brzo-veiligheidsregio samenwerkingsverbanden;
- Alle Brzo-inspectiediensten zijn vertegenwoordigd in zes robuuste uitvoeringsregio's met een Regionaal Management Overleg (RMO) BRZO+. Gezamenlijk werken zij aan de ontwikkeling van een nieuwe inspectiemethodiek (o.a. de Landelijke Benadering Risicobedrijven (LBR), de nieuwe GIR, de handhavingsstrategie en de landelijke benadering van slecht en goed presterende bedrijven;
- Het LEC BrandweerBRZO participeerde in 2019 in de volgende BRZO+ werkgroepen: NIM/GIR, veiligheidscultuur, Monitor 2018, Ageing en Opleidingen;
- Deelname aan de adviesgroep 'Staat van de Veiligheid 2018' en meewerken aan de BRZO+ 'Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven 2018';
- Voorbereiden/deelname aan diverse landelijke overleggen, o.a. Brzo-coördinatorenoverleg, directeuren Brzo-veiligheidsregio samenwerkingsverbanden, werkgroep bedrijfsbrandweren, JenV/LEC;
- Met een onafhankelijke bril voerden we op verzoek van drie veiligheidsregio's drie second opinions uit op twee adviezen en een incidentenonderzoek;
- Het beantwoorden van vragen over het vakgebied industriële veiligheid, deels via het IFV;
- Beheer landelijke database bedrijfsbrandweren.

- Op de BRZO+ Kennisdag van 16 mei hebben Jan Meinster en Nils Rosmuller een workshop ‘Energietransitie’ i.r.t. Brzo-bedrijven verzorgd, die werd bezocht door Brzo-inspecteurs en –adviseurs van de Brzo-inspectiepartners.
- De geplande haardvuursessie met als thema: “Veiligheid bij risicorelevante bedrijven” is voorbereid, echter de benodigde doelgroep was in november niet compleet te krijgen.
- Op 12 december was het jaarlijkse coördinatorenoverleg met bedrijfsbezoek. Dit keer waren we te gast in de regio Limburg. Brzo-bedrijf Boekman Logistics werd bezocht en er werd afscheid genomen van twee coördinatoren.

Figuur 1: Jan Meinster en Nils Rosmuller, BRZO+ kennisdag

Figuur 2: groepsfoto bedrijfsbezoek Broekman

Onderzoek

In het najaar heeft een expertteam van o.a. de Gezamenlijke Brandweer en het LEC BrandweerBRZO een bezoek gebracht aan Deer Park bij Houston, Texas. Reden was om te leren van de enorme tankputbrand bij de ITC tankterminal in maart 2019. De conclusies werpen een nieuw licht op het Nederlandse beleid voor de voorbereiding op tankputbranden (PGS 29). De eerste lessen zijn gedeeld via een [artikel](#) op het internet en via onze nieuwsbrief. Het [rapport](#) met bevindingen van de studiereis is eind 2019 verschenen en begin 2020 breed gedeeld.

Figuur 3: expertteam in Deer Park, Texas

Dossier BrandweerBRZO

Alle door het LEC BrandweerBRZO ontwikkelde publicaties, nieuwsberichten, verslagen van de bijeenkomsten en andere relevante informatie op het gebied van BrandweerBRZO is openbaar beschikbaar op <https://www.ifv.nl/kennisplein/brandweerbrzo>. In totaal zijn de congres- en Brzo-dossierpagina's 16.568 keer bezocht.

Tabel Overzicht top 10 meest gelezen pagina's

Webpagina	Paginaweergaven
1. Congrespagina Netwerkdag-LEC-BrandweerBRZO-7-nov-2019	953
2. Brandweerbrzo - Scenarioboek	856
3. Inspectiethema ageing passieve brandbeveiliging Brzo-bedrijven	643
4. Europees onderzoek naar alternatieven voor PFAS-blusschuim	602
5. Model handhavingsbrieven en -beschikkingen Brzo	501
6. Westelijk havengebied Amsterdam krijgt gezamenlijke-brandweer	365
7. Werkwijzer passieve brandbeveiliging	328
8. Model dienstverleningsovereenkomst en SLA Brzo	311
9. Uitspraak 180 m3/uur bluswater in inrichting truckparking	289
10. Deer Park werpt nieuw licht op tankputbranden	283
11. Focus op passieve brandbeveiliging Brzo-bedrijven	254

2.4 Beleidsontwikkeling en –ondersteuning

In het rapportagejaar heeft het LEC BrandweerBRZO zich ingezet voor beleidsontwikkeling- en ondersteuning van het vakgebied industriële veiligheid. Onderstaande opsomming geeft een beeld van de diversiteit van onze inzet:

- Impactanalyse Omgevingswet en industriële veiligheid;
- Op verzoek van het Ministerie van IenW: coördinatie en beantwoording van de EU-vragen m.b.t. het opstellen en beproeven van externe noodplannen (Seveso III) over de jaren 2015 – 2018;
- Net als in 2018 is in 2019 kennis en expertise geleverd bij het herzien van het modelleringsprogramma 'Proteus' van de waterkwaliteitsbeheerders. Dit programma wordt gebruikt voor het beoordelen van de milieurisicoanalyse (MRA), als onderdeel van het veiligheidsrapport van hogedrempel Brzo-bedrijven. Zo kunnen de risico's voor onvoorziene lozingen naar het oppervlaktewater in kaart worden gebracht;
- Op verzoek van het Ministerie van JenV bijgedragen aan de beantwoording van vragen in het kader van het Verdrag van Helsinki over de jaren 2016 – 2018. Het gaat hier om informatie over grensoverschrijdende risico's en zware ongevallen met gevaarlijke stoffen die is aangeleverd bij het Ministerie van IenW;
- Op verzoek van het Ministerie van IenW input geleverd voor het onderzoek van de EU naar fluorhoudend blusschuim en haar alternatieven.
- In ons Jaarverslag 2018 maakten we melding van het aanbieden van het 'Landelijk modelbeleid aanwijzing bedrijfsbrandweren' en het 'Model handhavingsbeleid industriële veiligheid voor de veiligheidsregio's' aan de 25 directeurs van de veiligheidsregio's. De besturen van 72% van de veiligheidsregio's hebben deze modelbeleidsstukken in 2018 of 2019 vastgesteld voor hun regio. Via onze zes coördinatoren blijven we de implementatie volgen. Het streven is immers landelijke uniformiteit.

2.5 Projecten 2019

In ons Jaarplan 2019 zijn vijf specifieke projecten beschreven. Het resultaat wordt in deze paragraaf beschreven en toegelicht.

2.5.1 Begeleiden inspectiethema ‘ageing passieve brandbeveiliging’

In 2019 is gestart met de uitvoering van het inspectiethema ‘ageing passieve brandbeveiliging’ bij Brzo-bedrijven. Tijdens Brzo-inspecties bij 180 bedrijven is hier aandacht aan besteed in zowel auditgesprekken als tijdens de rondgang over het bedrijf. Er is gekozen voor een transparante aanpak, waarbij de documenten in het Engels en het Nederlands in zijn geheel op [de website](#) zijn geplaatst. Zo kunnen zowel onze inspecteurs, als de vertegenwoordigers van bedrijven zich voorbereiden op het thema. Het LEC BrandweerBRZO en de trainers ondersteunden de Brzo-inspecteurs van de veiligheidsregio’s in 2019 door:

- te fungeren als vraagbaak. Complexe vragen zijn beantwoord door de Engelse ageing-expert die het thema in 2018 heeft uitgewerkt;
- een beeldbank aan te bieden waarin casussen, leerpunten en vragen – voorzien van fotomateriaal – kunnen worden gedeeld met collega’s uit het land. Het doel hiervan was ook beeldmateriaal van inspectiesituaties in het werkveld op te halen en aan elkaar binnen het netwerk en de opleiding ter beschikking te stellen. Helaas werd er nauwelijks beeldmateriaal aangeleverd bij het IFV met als reden dat ondanks dat dit bedoeld was voor oefendoeleinden men bij bezochte bedrijven geen beeldmateriaal aan externen wilde toestaan. Helaas voorzag deze beeldbank niet in een behoefte. Er werd nauwelijks beeldmateriaal aangeleverd bij het IFV;
- tussentijds inspectie- en voortgangsresultaten te bespreken in het netwerk;
- bij te dragen aan rapportage en monitoring.

Rapportage over de inspecties in 2019 vindt plaats in 2020.

2.5.2 Implementatie 'Werkwijzer bedrijfsbrandwrenen 2019'

De BrandweerBRZO '[Werkwijzer bedrijfsbrandwrenen 2019](#)' is in 2018 en 2019 geactualiseerd door de BrandweerBRZO 'Werkgroep bedrijfsbrandwrenen'. In november 2019 is de werkwijzer gepubliceerd en op de BrandweerBRZO netwerkdag gepresenteerd. De werkwijzer helpt zowel collega's van de veiligheidsregio, als bedrijven in het traject om te komen tot een bedrijfsbrandweeraanwijzing. De werkwijzer sluit aan op het BrandweerBRZO '[Landelijk modelbeleid aanwijzing bedrijfsbrandwrenen](#)' dat begin 2018 door ons is aangeboden aan de 25 directeuren van de veiligheidsregio's. Zoals gemeld had 72% van de veiligheidsregio's eind 2019 dit modelbeleid vastgesteld.

2.5.3 Actualisatie BrandweerBRZO Scenarioboek

Het BrandweerBRZO Scenarioboek is toe aan een actualisatie. In 2019 zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Gedurende het jaar kon aan dit project minder prioriteit worden gegeven door andere werkzaamheden. Vandaar dat het doorschuift naar het jaar 2020. Dan willen we samen met het netwerk het Scenarioboek actualiseren. Doorloop van dit project in 2020 is reeds aangekondigd bij het Ministerie van JenV.

2.5.4 Fluorvrij schuimvormend middel

In 2017 hebben we een verkenning uitgevoerd naar [alternatieven voor fluorhoudend schuimvormend middel](#). In het rapportagejaar 2019 heeft het LEC BrandweerBRZO een – voor Nederland - coördinerende rol in een onderzoek van de Europese Unie naar het gebruik van PFAS- en fluorvrije alternatieven in schuimvormend middel. Het gebruik en de aard van blusschuim door diverse stakeholders in ons netwerk is verzameld en is aangeboden aan de onderzoekers. We hebben ook deelgenomen aan een [stakeholder workshop](#) bij de European Chemicals Agency (ECHA).

Figuur 4: workshop bij ECHA

Het LEC BrandweerBRZO is aangesloten bij de IBGS werkgroep 'Schuiminzet' van Brandweer Nederland. In 2018 heeft de werkgroep een korte termijn "[Handelingsperspectief voor het gebruik van fluorhoudend \(PFAS\) blusschuim](#)" opgeleverd. Doel hiervan is bewustwording van de risico's van deze typen schuimen en het stimuleren van verminderd gebruik door de brandweer van deze schuimen. Het document is 12 september 2018 vastgesteld door de Programmaraad Incidentbestrijding (PRIB). Vervolgstep is dat er een branche-opvatting komt voor het gebruik van PFAS schuim.

2.5.5 Advisering Omgevingswet

Als expert op industriële veiligheid adviseerden we ook in 2019 de Ministeries van IenW en JenV over de inhoud van het invoeringsbesluit en het overgangsrecht in het kader van de Omgevingswet. Daarnaast adviseren we het Ministerie van Jen V én de veiligheidsregio's over de knelpunten die de Omgevingswet- en regelgeving met zich meebrengen.

3. Doorloop 2019 en doorkijk projecten en werkzaamheden 2020

De volgende activiteiten zullen in 2020 worden voortgezet/uitgevoerd:

- Bij het IFV gaat 2020 in het teken staan van het vernieuwde leerlandschap Decanaat Risicomanagement IFV waar de stroming Industriële Veiligheid onderdeel van uitmaakt. Het LEC BrandweerBRZO is middels een afvaardiging nauw betrokken bij deze ontwikkeling;
- Het BrandweerBRZO Scenarioboek wordt in 2020 geactualiseerd in samenwerking met de afdeling Onderzoek en Kennisdocumenten en de lectoraten Energie- en transportveiligheid en Brandweerkunde van het IFV;
- Het inspectiethema ageing passieve brandbeveiliging is in 2019 gestart en loopt ook in 2020 door. We blijven ondersteuning bieden op dit belangrijke inspectiethema;
- Er wordt input geleverd voor de evaluatie van de Wet en Besluit veiligheidsregio's;
- Leren van Incidenten In samenwerking met de afdeling Onderzoek en Kennisdocumenten en de lectoraten Energie- en transportveiligheid en Brandweerkunde van het IFV
- Kennisverspreiding e-magazine (Kennisplein)
- Netwerkdag Omgevingsveiligheid
- Impact analyse
- Kwaliteitscriteria IV

4. Contactinformatie

Erwin de Bruin
Programmamanager

Jan Meinster
Sr. beleidsmedewerker

Mieke van Alphen
Coördinator

Sjoerd Wartna
Senior Adviseur Kennis
IFV- Dienst Kennisontwikkeling
& Onderwijs

Landelijk Expertisecentrum BrandweerBRZO

Van Hogendorpstraat 50, Spijkenisse

Postbus 9154, 3007 AD Rotterdam

Tel 088-8779 556/557

www.brandweerbrzo.nl

infobrandweerbrzo@vr-rr.nl

Bijlage 1: Achtergrond van het LEC BrandweerBRZO

Sinds begin 2007 is het LEC BrandweerBRZO actief. Het LEC BrandweerBRZO is ondergebracht bij de afdeling Industriële Veiligheid van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond te Rotterdam en het Instituut Fysieke Veiligheid te Arnhem. Het LEC BrandweerBRZO werkt voor zijn faciliterende en regisserende rol samen met de zes Brzo-veiligheidsregio samenwerkingsverbanden, die ieder binnen het LEC BrandweerBRZO worden vertegenwoordigd door een Brzo-coördinator.

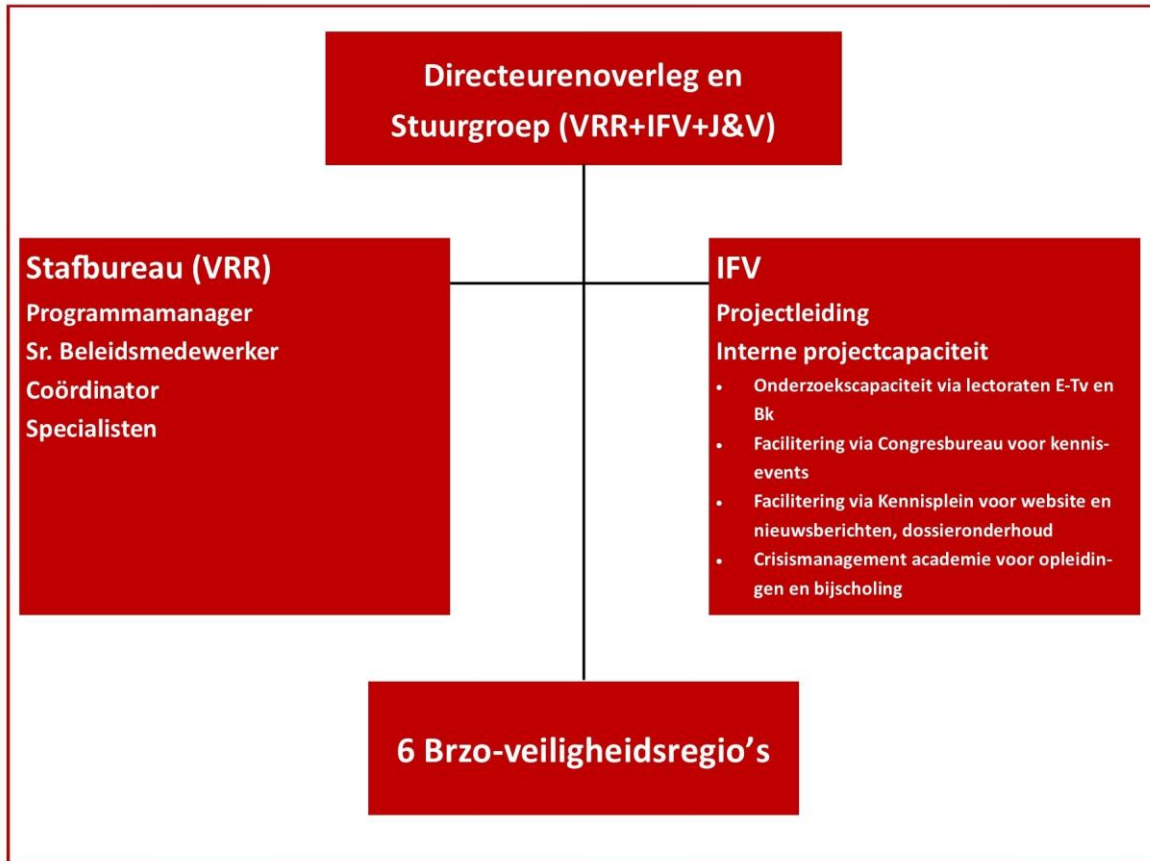
De zes Brzo-veiligheidsregio samenwerkingsverbanden zijn als volgt georganiseerd:

- A. Noord: Groningen, Drenthe en Friesland
- B. Oost: IJsselland, Twente, Noord- en Oost Gelderland, Gelderland Midden en Gelderland Zuid
- C. Noordwest: Noord-Holland-Noord, Zaanstreek-Waterland, Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Gooi- en Vechtstreek, Flevoland en Utrecht
- D. Zuidwest: Hollands-Midden, Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond, Zuid-Holland-Zuid en Zeeland
- E. Brabant: Midden- en West-Brabant, Brabant Zuidoost en Brabant-Noord
- F. Limburg: Limburg-Noord en Zuid-Limburg

Bijlage 2: Organisatie van het LEC BrandweerBRZO

Het LEC BrandweerBRZO is een samenwerkingsverband tussen de VRR en het IFV. De uitvoering van het jaarprogramma is een gedeelde verantwoordelijkheid. In onderstaande figuur is de organisatiestructuur weergegeven.

Figuur 5: Organisatiestructuur LEC BrandweerBRZO

De organisatie is opgebouwd uit een strategische laag en een tactisch/operationele laag en wordt ondersteund door het stafbureau. Op strategisch niveau opereert het **directeurenoverleg** (DO) bestaand uit de zes coördinerend directeuren (met risico- en crisisbeheersing als aandachtsgebied) van Brzo-veiligheidsregio's. In de **stuurgroep** LEC BrandweerBRZO zijn VRR, IFV en JenV vertegenwoordigd. In 2017 is besloten om de stuurgroep in het DO te laten opgaan. De directeur Risico & Crisisbeheersing van de VRR is zowel voorzitter van de stuurgroep als van het Brzo-directeurenoverleg. De Brzo-directeuren zijn in de positie om besluiten van het directeurenoverleg (na intern overleg) door te voeren binnen hun samenwerkingsverband. Jaarlijks worden de vertegenwoordigers van IFV en JenV uitgenodigd bij het DO voor een gezamenlijk overleg waarin wordt teruggekeken op het gerealiseerde beleid en de besteding van de financiële bijdrage en waar zo nodig wordt bijgestuurd. De formele sturing en strategische besluitvorming vanuit de veiligheidsregio's vinden hiermee in één overleg plaats.

De **Brzo-coördinatoren** vertegenwoordigen de zes Brzo-veiligheidsregio's op tactisch/operationeel niveau. Zij bereiden beleid voor door gesignaleerde ontwikkelingen en vertalen dit strategisch. Zij zijn inhoudelijke experts op hun vakgebied (vergunningverlening, toezicht, handhaving).

Het **stafbureau** van het LEC BrandweerBRZO is ondergebracht bij de VRR. De werkzaamheden worden onder verantwoordelijkheid van de programmamanager uitgevoerd. Het stafbureau bestaat naast de programmamanager uit een senior beleidsmedewerker, een coördinator en diverse specialisten. Het stafbureau faciliteert het LEC BrandweerBRZO bij zijn reguliere taken en specifieke projecten. Ook wordt gebruikgemaakt van externe deskundigen of stagiairs.

Het **IFV** levert door middel van de lectoraten Brandweerkunde en Energie- en transportveiligheid een actieve, inhoudelijke bijdrage aan kennisontwikkeling (o.a. door het doen van onderzoek), kennisontsluiting (via netwerkevents, digitale bibliotheek en opleidingen) en het gebruik van deze nieuwe kennis in het dagelijks werk van professionals in het Brzo-werkveld, o.a. door de uitkomsten te vertalen in bij- en nascholingsprogramma's.

Bijlage 3: Verklaring gebruikte afkortingen

Bijlage 3: Verklaring gebruikte afkortingen	
Brzo 2015	Besluit risico's zware ongevallen 2015
BRZO+	Programma BRZO+; samenwerkingsverband van diverse overheden die werken aan de verdere verbetering van het toezicht op chemie- en BRZO-bedrijven. www.brzoplus.nl
IBGS	Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen
IFV	Instituut Fysieke Veiligheid
IenW	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IOV	Impuls omgevingsveiligheid
ISZW	Inspectie Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
JenV	Ministerie van Justitie en Veiligheid
LEC BrandweerBRZO	Landelijk Expertisecentrum voor Brandweer en Brzo
OD	Omgevingsdienst
PFAS	Poly- en perfluor alkyl stoffen
PGS	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen
RBC	Raad van Brandweer Commandanten
SIV	Leergang Specialist Industriële Veiligheid
VRR	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving